

ההורמונים חוזרים

ארבע שנים לאחר שהמכון האמריקני הלאומי לבריאות המליץ להגביל את הטיפול ההורמונלי לנשים בגיל המעבר, מתחיל להסתמן פיתרון לבעיה: תכשיר "הורמונים זהים ביולוגית" המותאם לכל מטופלת באופן אישי. נשים שוב אומרות שלום להזעה, לגלי החום, להשמנה ולחוסר החשק. חיים חדשים באמצע החיים

רביתחומית של החסרים במחסן ההורמונלי, הדרושים לאיוונו. הרופא מסוגל להתאים למטופלת מיוון של הורמונים זהים-ביולוגית, בשילוב עם ויטמינים וצמחי מרפא,

כאילו האישה ייצרה אותו באופן טבעי". פרופ' רייס, מחבר הספר "איוון הורמונלי טבעי לנשים", אימץ כבר בשנות ה-80 שיטות טיפול הלופיות בקליניקה שלו למיילדות וגינקולוגיה, ונוכח שהשימוש

אילנה מוסר

איור: גילה קפלן

הורמונים טבעיים, שתרכובתם זהה לאלה שהגוף מייצר, הם בשורת שיטת טיפול חדשנית ששמה לה למטרה להיאבק בשמועות המוגזמות על הסיכון בנטילת הורמונים. הסערה התקשורתית שעוררו לפני ארבע שנים מסקנות המכון הלאומי לבריאות בארה"ב, חוללה מהפיכה במרפאות הגינקולוגיות בעולם. הקביעה הנהרצת – לקיחת תרופת שילוב של אסטרוגן-פרוגסטרון מאיצה התקפילב ושביץ-מוחי ומעלה את הסיכון לסרטן שד – הכניסה לפאניקה נשים ורופאים, והשימוש בטיפול ההורמונלי החלופי, שהחל להתפתח כבר בשנות ה-50, ירד מהבמה כשהוא הודף את המטופלות בחזרה אל סיוטי ההזעה, גלי החום, ההשמנה והליבידו הנמוג.

לימים, כשנברק המחקר לעומקו, הסתבר כי היו בו לא מעט פגמים וכי לא ראוי היה ליישם את מסקנותיו באופן גורף. התברר גם, כי משתתפות המחקר היו נשים מבוגרות, בנות 62 ומעלה, כ־15 שנה אחרי תחילת גיל המעבר, כך שהמחקר החטיא את מטרתו. אבל האזהרות פורסמו בכותרות ענק, ונשים נבהלו וויתרו על היתרונות הרבים שמציע הטיפול ההורמונלי החליפי, כמו הקטנה ברורה של הסיכון לחלות בסרטן המעי הגס, מניעת בריחת סידן וסיכוי ליהנות מאיכות חיים של נשיות מתמשכת.

והנה באחרונה נצפית התגנבות יחידות בחזרה אל חיקו המבטיח של הטיפול ההורמונלי. ניתוח מעמיק של תוצאות אותו מחקר אמריקני הרגיע ושיכנע נשים רבות שהשמועות על סיכוני האסטרוגן היו מוגזמות. מדובר, בינתיים, במובלעת מזערית של משתמשות, בעיקר נשים שסובלות מתסמיני גיל המעבר, שמעמדן המקצועי לא מאפשר להן להגיד נחלי זיעה, לסבול ממצבי רוח קיצוניים ולפרוץ בבכי כשמשיעיים ביקורת על עבודתן.

הורמונים זהים ביולוגית

מאגר הירע המדעי והניסיון המתחדש ללא הרף, הוליד תוכנית טיפול הורמונלי חדשני הנעשה באמצעות התכשיר החדש "הורמונים זהים ביולוגית" (במקום ההורמונים הסינתטיים), שהושק בבית-החולים "איכילוב" בתל-אביב על-ידי פרופ' עוזי רייס, גינקולוג המתגורר בלוס-אנג'לס ובניו-יורק. "התהליך פשוט", הסביר פרופ' רייס. "מדובר בתכשיר הורמונלי בעל מבנה מולקולרי זהה לזה שבגופנו, לכן הוא נטמע בגוף

בהורמונים זהים-ביולוגית ב"תפירה אישית" מאפשר לשפר את בריאות המטופלת, לאזן אותה גופנית ורגשית ולצמצם את הצורך שלה בתרופות. שיטת הטיפול הטבעי היא, לרוב, טיפול צעד אחר צעד בנשים שרוצות לחזור לאיזון הורמונלי. "אם אישה הגיעה לגיל-המעבר והיא מתחילה לסבול מגלי חום, הזעה מוגברת, חרדה, דיכאון, השמנה ויובש בנרתיק – מה ההיגיון לתת לה תכשיר הורמונלי כימיקלי רב תחומי, כשהכי פשוט להחזיר לה רק את ההורמונים הטבעיים שאולו מגופה?" ההורמון הוזהביולוגית מחקה בדיוק את מה שהבלוטות מייצרות. מאחר ולכל אישה מבנה הורמונלי שונה, יש לתפור לכל מטופלת תוכנית טיפול ייחודית ולהתאים את ההורמונים החסרים לה במינון הנדרש. בעוד שבדיקה פשוטה מציגה תמונת מצב של המנגנון ההורמונלי הפועל בגוף, הבדיקה הייחודית המתבצעת במעבדת "דיאגנוז טקסט" מגלה באמצעות דגימת רוק את ההורמונים הפעילים בלבד ומספקת לרופא הבנה

תרופה הורמונלית חדשה

ד"ר גדעון קופרניק, גינקולוג בכיר מבית-החולים "קפלן" וסגן נשיא האגודה הישראלית לגיל המעבר בנשים וגברים, תומך במתן תרופה הורמונלית חדשה הנקראת "אנג'ליק", תכשיר מתוצרת חברת "שרינג" המכיל את האסטרוגן בצורתו המאפיינת (אסטרדיול 17 ביתא) חיקוי מדויק להורמון האסטרוגן המופרש בגופה של אישה צעירה. ל"אנג'ליק", שילוב של פרוגסטרון סינתטי ואסטרוגן ממקור טבעי, תכונות המשפיעות לטובה על הזרימה בכלי הדם, כדי שלא יתפתחו קרישי דם. התרופה אינה מלווה באגירת נוזלים (והשמנה) ומשחררת מתחושת נפיחות המאפיינת נטילת תרופות הורמונליות. ד"ר קופרניק מצביע על העובדה שערכי האסטרוגן שמכילה התרופה החדשה נמוכים מהמקובל. "המינון הנמוך עשוי להקטין תופעות לוואי נוספות המתקשרות לנטילת הורמונים", הוא אומר, "כיוון שמדובר בחצי מכמות האסטרוגן-פרוגסטרון שהכילו ההורמונים שהוזכרו במחקר של מכון הבריאות הלאומי בארה"ב.

שיסייעו לה לחזור אל יכולתה האנרגטית. דגימת הרוק (שנשלחת למעבדה בחו"ל) מאתרת עודף וחסר באסטרוגן ובסטוסטרון, גם בנשים צעירות שסובלות מתופעות חוסר איזון הורמונלי המתבטא בשעירות-יתר בפנים, חוסר אנרגיה, צבירת נוזלים, מחזור כבד והתקרחות.

"אינני רואה סיבה לחשוש ליטול תכשיר זה, שכל-כך דומה למה שהגוף יודע לייצר", אומר פרופ' רייס. "הבעיה הטכנית היחידה שעלולה לצוץ במהלך הטיפול בהורמונים הטבעיים הוא מתן מינון מופרז. אבל תגובת הגוף היא כלי-כך מיידית, עד שניתן לתקן כמעט בזמן אמת את רמת המינון. המטופלת בעצמה לומדת להתאים את כמות התוסף ההורמונלי הטבעי שגופה צורך. תוך כמה ימי שימוש היא לומדת לאזן את עצמה. אם, למשל, היא אישה שעוברת קשה פיזית, או במקרה אחר, אישה שמרבה לשתות אלכוהול, היא מגלה לבר שהיא זקוקה ליותר אסטרוגן.

"הניסיון לימד לאבחן גם סימנים חיצוניים של מטופלות. לדוגמה, האישה בגיל המעבר הרוזה, הגבוהה, בעלת החזה הקטן, שמתלוננת כי אינה ישנה מספיק, זקוקה לתוספת משמעותית של אסטרוגן. האישה הנמוכה והמלאה מאופיינת בעודפי אסטרוגן לא מאוזן, וכאן צריך מינון משולב שונה. הספורטיבית, החסונה, החזקה בעלת השרירים והחזה הקטן, התברכה בעודף טסטוסטרון. זו האישה שבגיל-המעבר תסבול מקשיי התמודדות רגשית, כעסנות, שיעוריות יתר בפנים, אקנה והפרעות ריכוז-קשב. גם כאן המינון יהיה משולב ביותר אסטרוגן. אבל אלה רק דוגמאות חיצוניות שאינן מהוות בסיס לעבודה קלינית".

הברק חוזר לעיניים

פרופ' רייס רואה שליחות בהחזרת שיטת הטיפול בהורמונים הטבעיים ומדבר בהתלהבות על השפעותי המיטיבות של האסטרוגן הוזהביולוגית על גוף האישה: "הוא גורם לה להרגיש חושנית, עוזר לעורה להיראות בוקר ובריאות ותורם לחלוו וברק לעיניים. זהו ההורמון שמאפשר לאישה לישון עמוק, לחלוו ולא לקום עייפה. הוא הופך אותה הברותית ומתעניינת יותר, מעורר בה תשוקה ליהנות מהחיים, לקבל המון ולתת המון מעצמה. האסטרוגן גם תורם לבהירות מחשבה ולייצוב מצב הרוח. במקרים רבים החומר מעלה את סף הכאב ומאפשר

פרופ' רייס: "אם אישה הגיעה
לגיל-המעבר והיא מתחילה
לסבול מגלי חום, הזעה
מוגברת, חרדה, דיכאון,
השמנה ויובש בגרתיק -
סה ההיגיון לתת לה תכשיר
הורמונלי כימיקלי רב תחומי,
כשהכי פשוט להחזיר לה רק
את ההורמונים הטבעיים
שאזלו מגופה?"

לרוקחות קלינית באוניברסיטה העברית. "אם אישה מגיעה לגיל המעבר וסובלת מהתסמינים, עדיף שתשתמש בתרופה שניתן להכין לה לפי התסמינים שלה. יתרון נוסף אני רואה בעובדה שניתן לשנות את המינונים מדי פעם, בהתאם לדיווח של האישה, מה שקשה לעשות עם החומרים ההורמונליים המסחריים שבאים במינון קבוע. לא מדובר בטרגר, אלא בשיטת טיפול מוכחת המאפשרת אופציה של איוון הורמונלי לגברים ונשים הסובלים מתופעות של חוסר איוון הורמונלי.

התכשיר בנרות, טיפות, נרות לנרתיק, כמוסות וקרמים, שהם המומלצים ביותר עליפי רייס. ייעוץ מקיף יותר בנושא ניתן לתאם אצל ד"ר ישראל יפה, מנהל מרפאות לבריאות האישה בתל אביב ובירושלים, שהתמחה בריפוי ההורמונלי, המאושר לשימוש עלידי משרד הבריאות בישראל.

תגובות מומחים

"אני אוהדת את רעיון הטיפול במתן ההורמונים הטבעיים", אומרת פרופ' שמעונה ספרסטיין מבית הספר

סיבולת טובה יותר של מיחושים". פרופ' רייס לא מנרב את נוסחת מרכיבי ההורמון הטבעי שפיתח, אבל מוכן לומר ש"יש סוג של בטטה שצומחת במקסיקו והיא מכילה חלקים מולקולריים נכבדים מתרכובת ההורמון הוהה"ביולוגית, שמכונים בבתימרקחת המוכשרים בתחום".

בארה"ב לא נחויז מרשם רפואי לקבלת התכשיר. בישראל נבחרו מספר בתימרקחת – "הגליל", "שור טבצ'ניק" ו"שחר"בנרס" המספקים ייעוץ רפואי בתחום החדש ומורשים להרכיב את הפורמולה, עליפי מינון שקבע הגינקולוג לאור תוצאות בריקתו ניתן לקבל את